

Inserati se sprejemajo in veljajo
v istopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat.
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
sema primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

N. ročno prejemajo opravištvu
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
ovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemar velja:

Za celo leto . . . 10 gl. -- kr.
za pol leta . . . 5 " " "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Medijatovi hiši,
št. 15.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Zarad praznikov izide prihodnja šte-
vilka „Slovenca“ v četrtek 9. decembra.

Naš poslanec Klun in ustavoverci.

Če dregneš v gnezdo sršenov ali ôs, za-
kadile se bodo živalice v tebe in te hudo opi-
kale. Enako se godi zdaj slovenskemu poslancu
Klunu, ker je s krepko roko dregnil v gne-
zdo ustavovercev o priliki, ko se je pretreso-
vala vojna postava. Očital jim je njih sovra-
štvo do Slovanov, zarad vojaške postave pa
jih tako ojestro spovedoval, kakor noben drug.
Govoril je med drugimi tele krepke stavke:

„Očitali ste nam federalistom, da mi le
vsak za svojo deželo skrbimo, za celoto pa se
ne zmenimo; no, zdaj se vidi ravno nasprotno,
da mi dovolimo celi državi [potrebne vojake,
vi pa se temu upirate. Kje je zdaj vaš patri-
otizem? Pri vojakihočete štediti; zakaj ni-
ste mislili na štedenje (šparanje), ko ste vi
vladali. in ko ste uradnikom plače povišali, ko
ste milijone za nepotrebne stvari potrosili?!
Mar si hočete prištediti nekaj milijonov pri
vojakiho, da bi jih mogli potem spet tako za-
praviti, kakor prej, ko je cvetel še „švindeli“
in „gospodarski napredek“. Vi ste zoper velike
armade. Kdo pa je kriv, da morajo vse države
tako oborožene biti? Kdo drugi, ko Nemčija!
Padimo tedaj najprej vsi vkup čez Nemčijo in
prisilimo jo k miru in ponižnosti, potem bomo
še le mir imeli.

Saj ste prijatelji s Prusi, zmenite se z njimi,
naj oni prvi vojsko razpusté, potem jo bomo
tudi mi.“ —

Se ve da je to že več, kakor ustavoverni
želodec prenesti zamore. Ker so se ustavo-
verni poslanci hudo zadete čutili, skušali so
svoje bolečine zakrivati — s smehom. Pa kako
malo odkritosrčen in resničen je bil ta smeh,
kažejo strastni napadi liberalnih listov na na-
šega poslancu. Vsak list najde kaj družega
graje vrednega na našem zagovorniku. En list
mu očita, da je odločen Slovan; to pa je nam
ravno prav, saj so ga Slovani volili, toraj jih mora
zastopiti. Drug list mu pravi, da je „enfant ter-
rible“, in da je nasprotnike hudo mlatil; nam pa je
ravno to prav všeč. Tretji list ga hoče osmešiti,
ker so se mu ustavoverci ironično posmeho-
vali; pa nemško-liberalci so še vsacega od
naših osmešiti skušali, tako Bleiweisa, kakor
Costo, tako Tomana kakor Gödelna, tako Hohen-
warta, kakor Hermana; to je pa pri nas spo-
štovanje do teh mož le povečalo; in če bodo
oni naše poslance zasmehovali, znamo tudi mi
njihove! Zopet drug list ne more nič družega
najti, in očita g. Klunu, da je zdrav in dobro
izgleda; res strašna pregreha, ki zasluži pre-
cej nezaupnico!

Tako najde vsak list nekaj graje vrednega
na našem poslancu ljubljanske okolice, dokaz,
da je ustavoverce s svojim govorom dobro
zadel. Slovenci pa smo ga ravno za to tje
poslali, da jim resnico pové brez vsakih kom-
plimentov, in zato nam je njegov govor jako
všeč.

(Prihodnjič prinesemo cel govor po steno-
grafičnem zapisniku.)

Tudi češki poslanec Rieger je malo hvale

žel pri dunajskih časnikiho, ker je nemško-li-
beralcem tako soljene pravil, in zdelali so ga
tako, kakor bi bil najslabši in najneumnejši
človek na svetu, nevreden in nesposoben za
poslanca, — in vendar je Rieger voditelj če-
ske stranke, od celega naroda ljubljen in spo-
štovan, mož v elike veljave in moči. Ni se ču-
diti potem, če do takega moža, kakor Rieger,
nemajo nobenega ozira, da tudi naš Klun ne
najde usmiljenja ne spoštovanja pri teh ljudeh.
Pa on se za napade in psovke takih sovra-
žnikov ne bo zmenil, saj ima vtrjeno kožo še
od ljubljanskih nemškutarjev; zato bo, tega
smo prepričani, vedno trdno in nevstrašeno
stal na braniku domovine, ki mu popolnoma
zaupa!

Sprava med Rusi in Poljaki.

To vprašanje je zdaj na dnevnem redu v
ruskih listih, pa je tudi vredno razgovora, ker
ni ga bolj važnega vprašanja za vse Slovane,
ko to. Nesloga med Slovani stori jih slabe in
tujim narodom poslušne, sprava med Slovani pa
bo začetek njih mednarodne veljave, samostoj-
nosti in svobode. Ravno pred kratkim časom
je ruski list „Novo vreme“ o tej zadevi pri-
nesel dopis iz Poznanjskega, ki je vreden, da
ga priobčimo čitateljem „Slovenca.“ Dopisnik
piše:

„Dovolite mi nekoliko prostora o stvari,
ki se zdaj preresetuje, o spravi med Poljaki
in Rusi, čeravno ne pišem v vašem smislu. Da
so razmere med Rusi in Poljaki nezdrave, ne-
naravne, to je vsakemu znano, in vsak vé, da

Kako sem se jaz likal.

Črtice za poduk in kratek čas.

XL.

S cerkvice stopam ob pičli zori skrbno
med ljudmi, ki so se že tudi vzdigovali — morda
z enakih vzrokov kakor jaz, in stopim čez
prag. Svetloba je še pičila, zrak in hlad silen,
a vendar bolje ko v tisti soparici. Ker še prav
za prav nič ni, tudi duhovnih gospodov še ni-
kjer videti, se podam na griček nad cerkvijo
ter tam pogledam po svetu. To je prizor, kateri
je prevzel celó mene, ki sem vendar že več-
krat videl jutranjo scenerijo, ko sem bil še
majhen, a na tako visokem kraji še ne. To je
vse drugačno, ko na Šmarni gori, na kateri
sem bil prej večkrat že ob štirih zjutraj loveč
ponočne metulje po cveticah, kamor so se bili
vsedli navadno po dva. — Tukaj je prišlo
solnce z globočine poslavši prej žarke v obok,
ki so razsvitljali grozno razpokane še više skale
za mano. Jaz sem ves ginjen pokleknil in
opravil jutranjo molitev. Zeblo me ni kar nič,
čeravno sem se mraza ves tresel.

V tem zapoje zvon — znamenje, da se
pričnejo maše. Podam se nazaj v cerkvico, kjer
opravim svojo krščansko dolžnost, potem grem

k tistim štantom iskat kaj gorkega za želodec
in dobim kave — pa le ne prašati, kake;
gorka je bila, to je bilo vse, a draga tudi.
Ljudi je bilo vse polno z vseh krajev, največ
Korošic s klobuki, kakoršnih do tje še nisem
videl. Zato sem to gnečo gledal nekoliko časa,
potem pa se podal na plan, s kterega je vi-
diti kranjska in goriška dežela, zadnja posebno
daleč, in tudi Predil. Škoda, da sem tačas tako
malo znal zemljepisja slovenskih dežel, drugače
bi bil na tem kraji še dalje mudil se. Naši
profesorji so namreč le skrbeli za to, da smo
vedeli vsak kot, vsako mlako in vsak griček v
Nemčiji, za Kranjsko n. pr. je bilo pa že do-
sti, da si vedel za Ljubljano, Savo, Ljublanico
in Triglava (ki pa je bil v ustih našega pro-
fesorja le „Terglu“). Če je kdo vedel kaj več,
tem bolje zá-nj, a prašan po tem ni bil, tudi
ni dobil boljšega reda, ker je profesor, če je
kdo zagazil na to postransko pot, odmigal z
roko in rekel: „Lassen Sie das, lernen Sie das
andere“.

Nagledavši se prekrasnega prizora s te
višave, grem še nazaj v cerkvico, vzamem
slovo od Matere Božje, ktere pozneje tam gori
nisem in je menda tudi ne bom več videl, ter
se spustim v dol — zdaj po poti romarjev,

ker sem hotel tudi to videti. Koliko priležneja
se mi je zdela od moje sinočne in kako kmalu
sem bil v Trbižu! Tam si nisem upal stopiti
v farovž po „viaticum“, ker sem čutil še de-
narja v žepu, ampak kar mahnil jo naprej
proti Beljaku. V torbi sem imel še Pintbahov
sir — klobase sem bil že pojedel, zraven ce-
ste je tekla bistra voda, kaj mi družega treba?
Vendar me je skrb za prihodnjost in pa spo-
minj na prijaznost kranjskih dohovnov zapeljala,
da, ko sem zagledal cerkev s ponosnim zvo-
nikom, sem vkrenil skoro nehote v farovž. Pa
kako sem tu naletel, ne maram praviti. To je
bilo kakor led in krop. Kar v tek sem se spu-
stil in do prave sape prišel še le v Podkloštru
(Arnoldstein), kjer sem pa, željen kaj družega
ko vode, zavil v gostilnico ter naročil si ma-
sliček in kos kruha ali če bi bilo kaj „župce“.

„Vina in kruha že dobote, pa tudi špeha,
družega pa ne“ — je odgovor krčmarice ktero
komaj razumim — „idite v farovž, tam imajo
vsega dosti.“

Samega vina ne maram, ker se mi že
kisló vidi, toraj grem. V farovž za danes ne
grem nikjer in nikakor več, toraj mahnem po
cesti naprej. Kar mi pride na misel, da bi
bilo vendar dobro, če bi ogledal si grad nad

niso koristne ne za Poljake, ne za Ruse. Treba jih je tedaj premeniti, pa ne po pravilu „vae victis“ (gorjé premaganim), ampak na korist obema narodoma.

Po mojem mnenju se stvar tako najlože reši, če vi Rusi nam Poljakom privolite tiste pravice, ktere hočete s peresom in mečem priboriti za Bolgare, Srbe in Čehe, to so pravice narodnega obstanka in razvoja. Kedar vi branite pravice teh narodov, oni blagoslavlajo rusko časopisje, vidijo v Rusih svoje prijatelje, varhe in brate, in se ne vznemirijo, da vi popolnoma molčite o obnovljenji kraljestva češkega, ali srbskega carstva in velike Bolgarije, če tudi ti zgodovinski ideali še vedno rojijo po glavah teh narodov. Nobenemu ne pride na misel, da brez vresničenja teh zgodovinskih idealov ni mogoče zadovoljiti ne Čehov, ne Srbov, ne Bolgarov. Tudi Poljaki ne zahtevajo družega, ko staro Poljsko, in zakaj potem pravite, da s Poljaki ni mogoče govoriti? Tedaj tudi s Čehi, Srbi in Bolgari ni mogoče govoriti?

Rusi pač mislijo, da vsi Poljaki zahtevajo staro Poljsko od morja, kakor je bila pred letom 1772 in da tedaj s Poljaki ni moč govoriti, ker terjajo kar pol Rusije. To pa ni tsko. Szj je tudi med Poljaki več strank. Kakor je med Čehi stara in mlada, med Srbi avstrijska in ruska, med Bolgari konservativna in liberalna stranka, tako so stranke tudi med Poljaki. Rusi pa trdó, da stojé vsi Poljaki kakor en mož na stališču velike Poljske in da se z njimi ni moč dogovoriti.

Poljaki so edini v literaturi, pa različnega mnenja v politiki. Delé se v dva velika tabora. En tabor so tisti, ki so mejaši Nemcem, na Pruskem, v Šleziji, in v zapadni Galiciji. Ti se morajo z Nemci boriti za narodni obstanek, in ti bi bili veseli, da se jim samo narodnost ohrani, pa da so politično enakopravni z drugimi narodi. S temi bi se dala lahko pogodba narediti. K tej stranki pripadajo po večem tudi pravi Poljaki v Rusiji, v Varšavski guberniji.

Drugačni pa so tisti Poljaki, ki stojé prav za prav že na rusijski zemlji, ruski Ukrajini in izhodni avstvijski Galiciji. Ti so grajščaki in veliki posestniki med Rusini, in čeravno so zgubili politično gospodstvo, ohranili so si družbinsko gospodarstvo, opirajoče se na premoženje. Ti sanjajo vedno le o veliki Polj-

ski, smatrajo Rusine kot svoje tlačane in hočejo nad njimi tudi politično gospodovati. S temi prevzetnimi ljudmi ni nobena sprava mogoča. Ta stranka naj se na strani pusti, in naj se naredi sprava s pravim, prej imenovanim poljskim narodom, — in druga velikopoljska stranka se bo v nič razpršila.“

Tako piše Poljak! Gotovo pametna pisava

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 5. decembra.

Vlada je predložila **državnemu zboru** postavo o provizoričnem dovoljenji pobirati davke za prve tri mesce bodočega leta.

„Narodnim listom“ se iz Dunaja brzojavlja, da **cesar** ne bo dovolil, če v državnem zboru propade vlada z vojno postavo, razpustiti državnega zbora, da pa odločno želi desetletnega podaljšanja vojne postave. Zato pa hoče poklicati po sodelovanji kardinala Kučerka in bivšega ministra Šmerlinga sestavljeno ministerstvo iz ustavovercev, kteremu se bota pridružila en Čeh in en Poljak. To ministerstvo bi moralo, ker bo imelo več zupanja pri ustavovercih, dobiti v zbornici za vojno postavo dvetretjinsko večino. — To so pač le prazne izmišljotine.

Poljski klub je v seji 29. novembra se posvetoval o vpeljavi poljskega jezika kot uradni jezik pri vseh solnokopih in železnicah, državnih posestvih in finančni straži. Izvolil je posebni odsek, ki bi imel to stvar preresetavati in klubu poročati.

V seji 2. decembra je **legitimacijski odsek** verificiral volitve državnih poslancev Šveglja, Taufferer-a, Wildauer-ja, Klier-ja, Alter-a, Claudija.

Nemški ustavoverni listi poročajo o nekem nesporazumljenji v klubu **desnega centra**, da nekteri poslanci mislijo izstopiti iz kluba in ustanoviti novi „katoliški klub“. To pa je najbrž izmišljava dunajskih židovskih listov, kakor tudi nezadovoljstvo strogo katoliških krogov z novoizvoljenimi tirolskimi škofi.

Moravski državni poslanci naredé kompromis pri volitvah delegatov. Volili bodo dva ustavoverca, enega Čeha in enega konservativnega velikoposestnika.

Ker v Galliji, kakor pri nas, manjka narodnih juristov sposobnih za višja sodnijska mesta, se sodnijski krogi bavijo z mislijo o nastavljenji odvetnikov za sodnike, kakor delajo na Francoskem in Angleškem. Vsled smrti predsednika deželne sodnije izprazneno mesto se baje že izpolne z advokatom dr. Šlachkovskim.

V **ogerskem** državnem zboru so 1. decembra bile volitve v delegacije. Izvoljeni so od liberalne stranke priporočeni kandidati. Finančni minister je predložil postavo o podaljšanji finančne pogodbe s Hrvaško za eno leto.

„Pokrok“ poroča, da bo **državni zbor** po svetih treh krajjih nadaljeval svoje seje. Deželni zbori se sklicéjo mesca sušca.

Nedavno smo brali, da je nek **madjarski** državni poslanec zahteval, da ogerski minister honvedov predloži zboru postavo o samostojni ogerski vojski. V viši zbornici zbora je pa v vojni debati baron Dezider Pronay se pritoževal o presilni germanizaciji ogerske mladine v skupni armadi, kar je tudi vzrok, da se madjarski mladenči odtegujejo vojaščini. To zlo popolnoma odpraviti je po njegovem mnenju le z ustanovljenjem ogerske vojne mogoče. Ker pa on pozna zavire, ki se bodo temu nasproti stavile, predlaga, naj bi se vsaj ogerski del vojske v okviru skupne armade z večjim ozirom na madjarsko narodnost preorganiziral. Državni tajnik baron Tehervary je opomnil, da v ogerskih polkih ne najdeš madjarskega častnika, če bi ga tudi z lučjo iskal. To dovolj kaže, kako Madjari sodijo. Če se še ti pritožujejo čez germanizacijo, kaj hočemo potem mi Slovani reči.

Vnanje države.

Veliko pozornost obrača na se **atentat na ruskega cara**, ki je bil zopet te dni v Moskvi poskušen, pa je srečno spodletel. Hudodelci so spodkopali pod železnico jamo, kamor so položili dinamita. Ko so mislili, da se je cesarski vlak pripeljal, so mino zažgali, in en vagon je zletel v zrak, drugi so pa iz šin skočili. Pa k sreči ni bil cesar v tistem vlaku, ampak v drugem, ker sta dva vlaka zapored prišla, in k sreči je bil tisti vagon, ki je v zrak zletel, ravno prazen, tako da noben človek ni bil ne mrtev, ne ranjen. V Moskvi in Petrogradu je veliko veselje, da je car

trgom, in hajd nazaj! Nisem še na pol pota, ko srečam duhovnika, kterege po svoji navadi pozdravim. Ta seže v žep in praša, kaj sem. Ko mu povem, da sem dijak z Ljubljane, in pokažem spričevalo, me povabi k sebi, me pogosti in pridrži pri sebi še čez noč. Bil je Kranjec in jako zgovoren, pravil mi je celó dogodjaje svojih šolskih let. Zjutraj sem dobil zajuterk pa še „viaticum“ in tako sem jo zopet vesel mahal naprej proti Beljaku. Pripetilo se mi na poti ni nič, ogledoval sem tiste visoke stolpe, v kterih svinec lijo, in strmi Dobrač. V Beljaških toplicah se oglasi želodec, stopim toraj v gostilnico, kjer je veliko gospode, ki mene oprášenega tujca gleda, da me je kar sram. Natakár me zagleda, in je hipoma pri meni z nemškimi besedami:

„Tukaj se ne berači, le ven!“

Tu pa se jaz postavim na noge in mu precéj glasno povem, da nisem berač, ampak dijak, in mislim tukaj kaj jesti in piti za denar, če ne bo zameril.

„Potem pa tje-le v ono sobo, tukaj je za gospodo.“

„In pa za gumpce, kakor vidim!“

Ta moj odgovor vzbudi silen smeh, natakárja obraz se počrni kakor da bi stopil s solnca v senco, naglo vrže svojo cunjo čez ramo ter se pripravlja, da bi me ven vrgel, jaz pa se tudi postavim in če bi se bila sprijela, ne vem, kdo bi bil prvi ven zletel, ker se mi je gospodič prešibek zdel. Ali do tega ni prišlo, gospoda naju obsuje od vseh strani s smehom in precéj trden glas veli:

„Natakár, prašajte tega mladega gospoda ponižno, kaj želi jesti in piti, potem mu strezite dobro, kakor meni, drugače, pri moji veri, ne dobite od mene nobenega solda plačila.“

Situacija se zdaj vsa spremeni, natakár se obrne nazaj in skloni hrbet ter praša onega, ki je govoril:

„Ta hip. Kaj žele gospod grof?“

„Jaz nič“ — odgovori gospod — „mladega gospoda prašajte!“ — In k meni se obrnviš nadaljuje: „Saj mi dovolite, mladi gospod, da vas pogostim s tem, kar bo ta tepec v kuhinji in kleti dobil!“

Ta nagli prevrat me tako zmeša, da ne vem reči besede, posebno že zato ne, ker me

toliko gospode, moške in ženske, ogleduje z očmi in raznimi očali.

„Ste prezmešani, že vidim“ — reče oni gospod, ko vidi, da pač vse barve spreminjam a ne dam besede z ust — „dovolite, da vam jaz sestavim malo južnico ali zajuterk!“

Potem naroči natakárju marsikaj, tudi vina in piva, me pelje k mizi in začne izpraševati. Najbolji odgovor je moje šolsko in ubožno spričevalo, to oboje mu pomolim, on bere, prikima in dá naprej brat drugim, ki so radovedni obstopili in obsedli naju. V tem privleče natakár skladovnico jedil, nekterih meni še čisto neznanih, gospod me sili, naj jem in pijem, in se prijazno pogovarja z mano. Tudi drugi, posebno ženske, pritisnejo z uprašnji tako, da, če bi mi bilo na vse odgovarjati, bi ne bil spravil ne enega grizljeja z ust. Vjuidni gospod to zapazi in reče:

„Častite gospé, gospodične in gospodjo, pustite no mladenča, da se nasiti, potem bo radovoljno odgovarjal vaši radovednosti.“

Na to vtihne vse, le šepetanje je slišati, jaz pa jem, da se je moral gospod kar čuditi, pa vendar zapazim, da je snel svoj klobuk s

tako srečno všel veliki nevarnosti, in vse je razkačeno na nihilisfe, ki so najbrž to lumparijo naredili. Car je potem govoril z Moskvičani in jih spominjal, naj svoje otroke lepo izrejšajo, da bodo iz njih zrastle pošteni možje, ne pa taki rogovileži in pobijalci.

Zapadni, zlasti nemški časniki, porabljajo ta dogodek zopet kot propagando za ustavo, da se bodo mogle reforme po ustavni poti uvesti, ne po atentatih prisiliti. Mi pa mislimo da ti listi niso toliko vneti za svobodo ruskega naroda, kolikor za ravnopravnost judov, ki jo mislijo od parlamenta zadobiti.

Mnogi **laški** in **španjski** časniki priporočajo zopet zvezo vseh romanskih narodov zoper Germane (Angleže in Nemce), ker ti svoje gospodstvo vedno bolj razširjajo.

Pravijo, da bo **Waddington** prašal zbornico francozko, če mu še zaupa, in ako nema večine za seboj, hoče odstopiti. — Prav bi bilo!

Telegram „Slovenu.“

Z Dunaja, 5. decembra.

Vojaške postave 1. in 3. paragraf sprejeta, drugi nima potrebnih dveh tretjin. Taaffe odločno ugovarjal levičarjem, rekši, da tudi Slovanov ne bo pustil na steno pritiskati. Zvečer volitev delegacij, Kranjci volijo Hohencwarta, za namestnika Poklukarja.

Izvirni dopisi.

Iz Slovenjega Grada, 3. grudna
Okrajni zastop Slovenjegraški je pritrnil navetu gosp. župnika in deželnega poslanca dr. Šuca, da se odpošljeta sledeča dva telegrama v imenu okrajnega zastopa:

I. Njegovi svetlosti, gosp. grofu Taaffe-ju, ministerstva predsedniku na Dunaji. Slovenjegraški okrajni zastop čestita vaši svetlosti, da ste si nalogo dali, dognati vsestransko narodno in politično enakopravnost vseh narodov, ter stavlja v vašo svetlost svoje popolno zaupanje.

II. Njegovi svetlosti, grofu Hohencwartu. državnemu poslancu na Dunaji. Slovenjegraški okrajni zastop čestita vaši svetlosti k izrednemu odlikovanju, podeljenemu vam po svetlem cesarju, ter se vam zahvaljuje, da tako možato branite princip narodne in politične ravnopravnosti vseh narodov, ter vam izreka svoje popolno zaupanje.

klina, nekaj vrgel vá nj, pa ga poslal krog mize naprej. Najem se prav do dobrega, potem mi gospod še nataka vina, jaz pa odgovarjam na razna vprašanja že pogumneje, ker mi začne vino iti v glavo. Konec vsega je bil ta, da mi slednjič, ko se vzdignem, da bi šel, gospod stisne v papir zavitega nekaj v roko, jaz naredim svoj najlepši priklon in grem memo natakarja, ki me gleda, kakor da bi me hotel požreti. Za sabo slišim še hihitanje žensk, pa tudi glas onega gospoda:

„Kaj hočete? Je pač kmečki sin, pa dobre glave in ne brez soli. Saj ste slišali, kako je zasolil natakarju. Sploh je pa to epizoda, ki človeka v tem dolgočasnem kraju za nekoliko ur raztrese in dá povod razgovarjanju.“

Druzega nisem več slišal, ker sem hitel priti tako daleč, da bi lahko pogledal, kaj je v papirji, ki mi ga je gospod v roke stisnil. Razvijem ga in najdem v njem v srebru in papirji celih 6 gl. in še par šestice čez. To si jo ogrenil, Jaka! In tega vsega kriv je natakar! Sem naj pride, da ga objamem!

Domače novice.

V Ljubljani, 6. decembra.

(Poslanca g. Kluna govor,) kterega prihodnjič prinesemo vsega v prilogi, je dunajske časnikarske jude in naše nemčurske pisarčke tako s kože spravil, da ga hočejo smešiti in se celó ne sramujejo, nektre stavke popačiti in narobe obrniti, to nam kaže stenografični zapisnik njegovega govora, po katerem ga bomo mi poslovenili.

(Tretji oddelek našega polka) pride jutri v Ljubljano, kjer pač ne bo slovesno sprejet, pa vendar pogosten kakor prva dva oddelka.

(Poročilo o 46. odborovi skupščini Maticе Slovenske v soboto 29. novembra t. leta.) —

Skupščina se prične z 12 odborniki in prvosednik dr. J. Bleiweis se spominja najprej umrlega odbornika blagega grofa J. Barbo-*ta* ter naznanja, da bolezen v očeh nekaj časa odborniku g. Fr. Sovanu ne bo dopustila sodelovati v gospodarstvu Matičnem, in ker tudi klučar g. K. Klun biva v Beču, prevzmeta kluča do društvene blagajnice začasno gg. L. Robič in A. Kržič.

Zapisnik 45. odborove seje se potrdi. Pregledovalci društvenih računov vsled zadnjega občnega zbora so našli jih v redu. Od poslednje odborove seje zborovali so odseki (o slavnosti cesarjevi, Preradovičevi, o hiši banke Slovenije) večkrat; Kraszevskemu čestital je koj prvosednik v imenu Maticе naše, in on se je tudi veselo zahvalil za častni spominj. — Nato je poročal tajnik g. Praprotnik, da je sicer nekaj udov odstopilo, kterim ni vstreči, da je pa v tem času od zadnje seje pristopilo novih 41, kar je veselo znamenje. Tako so vsled opombe o zastalih dolgovih jeli gibati se nekteri poverjeniki, so jih deloma že poravnali, deloma pa prevzamejo njihov posel taki, ki bodo lože spridoma pospeševali našo reč. — Banka Slavija je iz svojih dobičkov poklonila naši Matici 100 gl. — Prošnje za društvene knjige so se nekterim akademičnim društvom, potrebnim ljudskim bukvarnam in posameznikom uslišale, nekterim odbile po namenu društvenem. — Vzlasti veselo je poročilo o knjigah, kajti za l. 1879 podá se družnikom vsem čvetero bukev: 1. Grmanstvo in njega vpliv na Slovanstvo v srednjem veku v 8°. str. 48, sp. J. V. — 2. Raznim delom pesniškim in igrokaznim Jovana Vesela-Koseškiga dodatek v 8°. str. 65. — 3. Znanstvena nemško-slovenska terminologija, sp. M. Cigale,

kacih 10 do 12 pol. — 4. Letopis z mnogimi koristnimi in mikavnimi sestavki 14—15 pol; in vstanovnikom vrh tega na opominj g. Robiča vsled §. 5 društvenih pravil — 5. Hrvatska Slovnica za Slovence v 8°. str. 68. Sp. gimn. prof. Franjo Marn v Zagrebu.

Ravno tako veselo je poročilo o knjigah, ktere se imajo izdati v prihodnje. Koliko jih je v delu in kakih, razvidi se že iz prejšnjih zapisnikov. Danes se jih je le nekaj omenilo (na pr. Flora slovenskih dežel, sp. Glovacký; iz zgodovine francoske revolucije, sp. Šuklje; Slovnica slovenska na podlagi najnovejših nauk Miklošičevih, sp. Šaman; Imena lastna krajevna, sp. Pieteršnik itd.); nekaj se jih je odvrгло (na pr. Veldeš Radičev poslovenjen; Starožitnosti slovanske; Igre vesele itd.); nekaj ponujanih zavrnilo na pravila, da se imajo prej pregledati in presoditi (na pr. Brahmaizem; Ideje Platonove itd.); nekaj poslanih razdalo med odseke v presodbo in poročevanje do prihodnje skupščine (n. pr. Logika, sp. Križan; Oko in vid s podobami, sp. Ž.; Iz srednje Afrike, sp. Ch. M.; Jordanes, sp. R.; Železnice, sp. St. itd.).

V razgovarjanji o knjigah spregovori posebej odbornik prof. Marn ter pravi: O počitnicah šolskih bil sem v Mariboru in v smislu „Slovenske Maticе“ poprosil prof. Majcigerja, naj pridobi si starejših im mlajših pisateljev slovenskih, da dovršijo l. 1866 obljubljeni, l. 1868 pričeti, a doslej še ne dovršeni „Slovenski Štajer.“ Matica si želi biti dosledna. Po osnovi natisnjeni v I. snopiču l. 1868 obljubilo je delo v IV. razdelkih (Dežela. Prebivalci. Narodno gospodarstvo. Zgodovina) dovršiti enajst gospodov, a doslej so v dveh dodelanih snopičih (I. l. 1868. III. l. 1870) mož-beseda le štirje! — Drugo veliko delo daje po sklepu svojega odbora Matica na svetlobo, in to je: „Slovanstvo“ (po Naučnem Slovníku). Prvi del: „Jugoslovani. Slovenci. Hrvati. Srbi. Bolgari“ (sp. Majciger, Pieteršnik, Raić) je bil tiskan l. 1873. Slovan gre na dan sedaj, za Čehom Poljak in za tema Rus, in tako naj bi tudi Slov. Matica po osnovi svoji napredovala. Déjte, da s Čehi, ki vzlasti sedaj slovijo, more prihodnje leto na svetlo; Poljake spisuje prof. Wiesthaler; Ruse obéta prof. Steklasa. — In prof. Majciger, kteri ima „Čebe po Nauč. Slovníku“ v delu, je obljubil, da hoče v ta namen delovati gledé na „Slovenski Štajer“ ter Matici o Slovanstvu dokončno poročati vsaj do meseca februarja. —

Juhe! Kdo menja z mano? Jaz z nobenim!

Po cesti od Beljaških toplic do Beljaka žvižgam, skačem čez cestne kamne in kupe peska, grem zdaj naprej, zdaj ritensko in ko pridem pred Beljak, malo da nisem prašal, koliko velja mesto.

Dan je še, lep dan, koliko je ura, ne vem, ali senca moja, ktero zmerim z nogami, kaže, da bo okoli treh popoldne. Beljak je kmalo ogledan, tudi v Perovem, kjer je bójza pot in cerkev podobna šentpeterski v Ljubljani, sem kmalu odmolil, potem grem nazaj v mesto in ogledam si tudi mestno farno cerkev zunaj in znotraj. Mika me le še visoki zvonik, kako bi se s tega daleč videlo! Ogletujem si ga od vseh strani, poskušam odpreti vrata, a vse je zaprto. Kar pride k meni človek in praša, če bi šel rad v zvonik.

„Se ve da, kaj pa! Ali ste vi mežnar?“ — je moje veselo vprašanje.

„Jaz sem čuvaj, pa vas lahko spustim gor.“

Ker sem s skušnje že vedel, da pri takih ljudeh groš vrata odpira, ga prašam:

„Koliko bo pa stalo, če grem gor?“

„Ej, šestico boš dal, saj se ti vidi, da nisi bogatin.“

Ta odgovor me res razdraži. Da bi jaz ne bil bogatin?! Zdaj bom pa nalašč dal dve — ne, tri šestice, da ga bo sram tako nizko soditi me. Pomolim mu res tri šestice tako, da druga za drugo kapne v njegovo roko, nato on hiti odpret, gre sam pred mano in mi pové po imenu vse kraje, ki se od tod vidijo. Res sem bil ves očarau in dolgo gledal za svoje tri šestice, potem sem šel dol, vodja mi je naredil velik poklon, jaz pa sem mignil z roko: „že dobro, že“ — in odšel s koraki baronovimi.

Kam pa zdaj? Naprej po cesti proti Celovcu? Čemu? Saj imam drobiža, danes ne grem nikamor, tukaj bom, moram poskusiti, kako se živi po gosposki, saj tuka ni nobenega naših profesorjev. V gostilnico toraj, pa v najboljšo, pokazat Beljačanom, da nisem tak be-
rač, kakor je oni nevedni mežnar sodil me.

Dalje poroča prof. Marn, da je knjiga: „Prirodopis živalstva s podobami“, sp. Pokorný, poslovenil Fr. Erjavec, — v drugem izdani na svetlo dala Matica slovenska l. 1872 — pošla do zadnje, in — da stvar slovenska ne bode trpela, nasvetuje, naj se Matica najprej obrne za svetlo do prevoditelja prof. Fr. Erjavca in naj potem ukrene, kar je prav, da ne bode prepozno, kajti knjiga je šolska. — Čital sem, pravi še odbornik Marn, o naši Matici nekatere opazke (v Obzoru in v Politiki), češ, da je v nemarna gledé na Stanko-Vrazovo zapustnino itd. — Kje pa je ta, v čegavih rokah, in naj se do ktere prihodnje skupščine pokaže njena vrednost.

O raznih Matičinih zadevah je kazalo se, da se knjižnica njena po F. Stegnarju vrlo vreduje in se bode potem lahko priobčil njen stan; v zlasti veselo pa je bilo poročilo gospodarskega odseka, v čegar imenu je marljivi g. I. Vilhar razodel, kako vgodno in v sedanjih razmerah spretno se je kupila hiša „banke Slovenije“, kako se bode prilično v kratkem času dala razmotati vsa denarstvena reč, in nasvet, naj se dosedanja Matičina hiša na Bregu pošteno proda, se soglasno sprejme — s pohvalo dosedanjega gospodarskega odseka. — Da odseki vredijo svoja poročila in se donatisnejo knjige, sprejame se naposled nasvet, da naj bode — kakor v lani — meseca januarja še ena odborova seja, meseca marca pa XVI. občni zbor Slovenske Matice — toda po velikonoči o prijetnejšem času spomladanskem.

(Vreme) je zdaj v Ljubljani popolnoma zimsko, vedno gre dež ali sneg, zato je po ulicah taka mozga, da je prav težko hoditi pešcu, po nekterih krajih pa je toliko snega, da skoro ni moč čez cesto. Magistrat ga pač dá spravljati, ali to gre prepočasno. „Miklavžev“ trg toraj ni bil nič posebno živahen.

Razne reči.

— Vabilo k svečanosti, koje napravi akademično literarno-zabavno društvo „Triglav“ in „slovansko pevsko društvo viših šol“ v spomin dr. Fr. Preširna v torek dne 9. decembra 1879 v dvorani „zum grünen Anger“, Leonhardstrasse. 1. Pozdravni govor predsednika „Triglava“. 2. Dr. Jenko: Na moru, zbor. 3. Slavnostni govor. 4. Dr. B. Ipavic: Na Preširnovem domu, veliki zbor s čveterospevom, tenor- in bariton-solo. 5. Umlauf: Erinnerungen an Enns, sviranje na citre. 6. Dr. Fr. Preširen Nova pisarija. 7. Lesinski: Predivo je prela, osmospev. 8. Blumlacher: Potpourri slovenskih napevov, sviranje na citre. 9. Dr. G. Ipavic: Savska, zbor s čveterospevom. Med posameznimi točkami svira godba mestnega gledišča. Začetek ob 8. uri zvečer.

V Gradcu 3. decembra 1879.

Odbor.

— Das geistliche Leben. Blumenlese aus den deutschen Mystikern und Gottesfreunden des 14. Jahrh. von P. Fr. Hein. teuse Denifle. Dritte Aufl. Graz, 1880; Seiten 570; Preis: gewöhnl. Ausgabe 2 fl. 50 kr., feine 3 fl.

P. Denifle, dominikan v Gradcu, nam podaja prav zanimivo in podučno ascetično delo. Zapored obravnava trojno pot, po kateri moramo pogumno korskati do zmir višje stopinje krščanske popolnosti. Enako so sicer osnovane tudi druge obravnave podobne tej po vsebini; vendar se delo naše od drugih bistveno razločuje. P. Denifle nam ne podaja lastnega modrovanja, posegel je nazaj v minule dobe, ter ondi natrgal dišečih cvetov, povil jih v lep,

umeten šopek, da naj bi nas njegova vonjava krepila na pustotnem potu skozi sedanje življenje. Uče nas prej nepoznani, da, obrekovani možje globocnega premišljevanja iz 14. stoletja. Govoriti slišimo Esharda, Hermana Fridarskega, Marka Lindavskega, Nikolaja iz Strasburga, Otona Pasavskega, Ruusbroeka, Seuzeja, Taulerja in druge. Skoraj tri tisuč citatov iz različnih pisateljev je prekrasno združenih in sicer tako umetno, da se obravnava dozdeva prišla iz enega peresa.

Namerava pa knjiga dvoje. Prvič hoče zagovarjati ascete 14. veka zoper obrekovanja novijih časov, kakor bi bili oni pantheisti, guietisti ali na potu k reformaciji. Neopravičeni sumi se morajo zgubiti, če se le pokaže, kaj so možje učili in kako? Najbolje se pa nauki njihovi objavijo, če se posneti v knjigi vsem predložijo. To je storil pater Denifle, kateri je pa tudi sposoben za dotično pretežavno delo. Vsaj že dolgo časa študira mistike 14. stoletja, že je o njih pisal in njihove razprave ponatisoval: „Schriften des seligen Heinrich Seuse, das Buch von geistlicher Armuth, Tauler's Bekehrung.“ Že iz tega ozira je knjiga neizrečeno zanimiva za vse izobražene, najbolj pa za velečastite duhovne, kateri naj iz nje spoznavajo mišljenje, uk, nazore cerkvenih mož minulih časov.

Drugič hoče knjiga tudi voditi le do krščanske popolnosti, srcu se podaja tečna dušna hrana. Pisatelj sam pravi, da nam je nabral v 14. veku zdravil zoper smrtne rane sedanjega časa. Odkod pač izvira v nemarnost in brezvernost modernega sveta? Ali ne mar iz vedno silniše poželjivosti in brezskrajne raztresenosti? Ravno poželjivost in raztresenost vtopi človeka v zunanost, kjer ga valovi vedno množičih se strasti sem ter tje pehajo. Ali ne čutimo prav britko sami na sebi, da pravno tolikanj bolj oslabimo in opešamo, kolikor bolj se vdamo zunanemu vživanju in radovanju in kolikor bolj se ravno zato raztresemo iskaje si tovaršije, prijateljev, veselice?

Zato pokliče p. Denifle resne, pravno krepke može iz 14. veka na pomoč, naj nas oni podučijo, kako se moramo zatajevati in zbrano živeti obrnjeni v sebe, ne pa v zunanost; naj nas podučijo, kako v premišljevanju in molitvi vse svoje moči zmiraj bolj odločno obračajmo proti najvišjemu namenu svojemu, ter se tako povspenjamo do naše, nam lastne dostojnosti. Mislim, da knjiga svoj namen doseže — a brati se mora ne hitro, kakor kak časopisen članek, tudi ne le z umom edino v poduk, ampak premišljevanje nekako v molitvi; ker le tako se resnica jasno spozna, srce se ogreje, navduši za njo, ter se ji popolnoma vda pripravljeno z resnobiim bojevanjem izrezati iz sebe vsakošno nasprotno nagnenje, nasprotno, če tudi priljubljeno navado.

Naj bi toraj segli po knjigi vsi, posebno pa velečastiti duhovni, da si ohranijo ali pribore pravne moči in resnobe, ter se popolnoma sposobne ohranijo ali store za vsa resnobna, težka opravila svojega prevzvišenega poklica. Dobiva se v „katoliški bukvarni.“

— Časništvo katoliško. Hvale vreden je katoliški časnik: „Alte und Neue Welt“. Četrty zvezek. Frau Angelico. Von Karl Berthold. Dionisius und die Sibyllen. Scenen aus der römischen Cäsarenzeit. Von Marie Schultz. Jakob Balde. Von Reinhold Baumstark. Der Alte vom Berge. Eine Erzählung aus der Bühnenwelt. Von Philipp Laicus. Die Riesenbrücke zwischen New-York und Brooklyn. Orchidee. Von Georg Freiherrn von Dyherrn. London. Reise-Erinnerungen von Karl

Faber. Hausapotheke für's Volk. Das Farnkraut. Von Dr. J. A. Schilling. Die Gräfin von Wildenau. Von J. Schaefer. Neue Papstfabeln. Dr. A. de Waal. Auf dem Gottesacker. Von Theoder Berthold. Skizzen aus Amerika. 1. Von J. von Einbeck. Allerlei: Ein Wink für Mütter und Kinderpflegerinnen. — Gutes altes Gold. „Die Messenger-Boys“. — Eine Urstätte des Christenthums. Das singende Buch. — Vertrauliche Correspondenz. Unsere Bilder. — Die Duft-Seele zu Baden-Baden. — Die Ausdehnung der Vereinigten Staaten. — Logograph. — Scherz-Rebus. — Auflösung der Charade in Nr. 8. — Vertrauliche Correspondenz. Illustrationen: Fra Angelico. Orig-Zchg. v. J. Lang. Der Liebling. Nach dem Gemälde von R. Epp. — Die Reisenbrücke zwischen New York und Brooklyn nach ihrer Vollendung. Orig-Zchg. von A. Tissandier. — Das englische Parlament und die Westminster-Abtei. — Die Capelle Heinrich's VII. — Das Grabmal Eduard's des Bekenner's. — New-Yorker Messenger-Boys in ihren verschiedenen Handlungen. Federzeichnung nach amerikanischen Skizzen. — Eine musikalische Aufführung im Fugger'schen Familienkreise. Nach dem Gemälde von J. Gaisser. — St. Vincenz von Paula bekehrt die Galeerensträflinge. Nach dem Gemälde von Antoine Lecomte du Nouy. — Weine nicht! Nach dem Gemälde von Bonnat.

Nove knjige

v katoliški bukvarni.

- Slomška Zbrani spisi. III. knjiga. Životopisi 1 gl. 30 kr.
Denifle, Das geistliche Leben, III. Auflage 2 gl. 50 kr. u. 3 gl.
Hattler, S. J., Blumen aus dem kathol. Kindergarten cart. 60 kr.
Gerkmann, Personalstand der k. k. Behörden und Aemter in Krain 25 kr.
Amara George — Kaufmann, Dissonanzen und Akkorde 1 fl. 62 kr.
Lefebvre, S. J. Trostworde 1 fl. 8 kr.
Maendl, S. J. Christus der Gottes- & Menschensohn 1 fl. 20 kr.
Nepoeu, S. J. Geist des Christenthums oder Nachfolge Christi 1 fl. 8 kr.
Schneider, Das Wiedersehen im andern Leben 72 kr.

Nadalje se dobodo: lepo vezane mašne bukve, slovenske in nemške, lepe knjige s podobami, knjige za mladino in še več takih, pripravnih v darila za praznike.

Katoliška bukvarna

v Ljubljani pred škofijo št. 6.

Wilhelmov

rimski, skušeni in pravi

flašter

zoper

rane, opekline

in

ozeblino

Ta flašter je od cesarja potrjen. Posebno dober je ta flašter pri globokih in razpetih ranah, pri bulah in bezgavkah, pri zastaranih in odprtih bulah na nogah, pri skelečih iz-pustkih, pri črvu v prstu, pri bolnih in vnetih prsih, pri opeklinah, otiskah in ozeblinah, pri kurjih očesih, če iz nog teče itd. Eno škatljico velja 40 kr. Pošiljam zmirom po dve škatlji za 1 gl. z zavitkom vred.

Ta flašter izdelujem le jaz (3)

Franz Wilhelm,

lekar v Neunkirchen pri Dunaju.

Na prodaj pa ga ima tudi

Peter Lasnik v Ljubljani.